

Prorok v depresi

1. Čtení: Ž 22,1-23: **Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Daleko spása má, ač o pomoc volám. Bože můj, volám ve dne, a neodpovídáš, nemohu se ztišit ani v noci. ...A tys mi odpověděl. O tvém jménu budu vyprávět svým bratřím, ve shromáždění tě budu chválit.**

Kázání: 1 Kr 19,1-18 ... **Sám šel den cesty pouští, až přišel k jednomu trnitému keři a usedl pod ním; přál si umřít. Řekl: "Už dost, Hospodine, vezmi si můj život, vždyť nejsem lepší než moji otcové." ...**

V Bibli je to samý Bůh, proroci, občas nějaký zázrak. A lidi už pak tu samotnou Bibli ani moc nečtou. Stejně vědí, co tam, je. Bůh, proroci, nějaký ten zázrak. A tak tu Bibli čtou alespoň faráři, protože ti pořád ještě nevědí, co všechno tam vlastně je. A navíc jsou za to placení. To je škoda. Protože v Bibli najdete i něco dalšího. Třeba depresi. Boha nikdy nikdo neviděl, tak se o něm píše alespoň v Bibli. Ale depresi? Tu jsme někdy zažili všichni. A taky se o ní píše v Bibli.

Máme tu tedy další pokračování vyprávění o proroku Elijášovi. V tom minulém jsme si povídali o tom jeho slavném zápase na hoře Karmel. Jak tam stál sám proti stovkám cizáckých proroků, jak se Bůh slavně a slavnostně zjevil, cizáčtí proroci byli pro smích. Bůh vyhrál, i Elijáš tím pádem vyhrál. Všem bylo jasné, že Hospodin je jediným Bohem a že Elijáš je jeho prorok. Navíc pak hned poté začalo pršet. Po dlouhých třech letech sucha. Radost a požehnání pro všechny.

Znáte taky ten pocit, kdy se to všechno najednou daří? Doma, v práci, s kamarádama, ve škole, dokonce i s Pánem Bohem. Prostě jsou dny, kdy je to super. Někdy se tomu říká požehnání. A když člověk není úplně tupej, děkuje za to Pánu Bohu. Tak něco takového prožil Elijáš na Karmelu. Prostě se to povedlo. Co na tom, že mu královna vyhrožuje. To už tady bylo. Od té doby, co začal říkat pravdu, ho chtěl vždycky někdo zabít. Ale Karmel, to byla bomba. Všichni to viděli. Už nikdo nebude moci říkat, že Bůh není. Zažili jste někdy něco podobného? Takový svůj Karmel? Nebo alespoň takový malý Karmel, karmelíček. Kdy se najednou ukázalo, jak to je, a že vy jste měli pravdu, že vy jste byli ti hodní, ti dobří? To je pocit, co? A co na to Elijáš? „*Sám šel den cesty pouští, až přišel k jednomu trnitému keři a usedl pod ním; přál si umřít. Řekl: "Už dost, Hospodine, vezmi si můj život, vždyť nejsem lepší než moji otcové."* To je deprese. A pěkně silná, dlouhotrvající deprese. Dokonce se sklony k sebevraždě. Rozumíte tomu? Vždyť se to povedlo, Karmel, to byla bomba. Až mám chuť na toho Elijáše pod tím keřem zařvat: Co blbneš, Elijáši? Jak umřít? Vždyť je to super. Pán Bůh se zjevil před celým národem. Co chceš víc?

Proč byl Elijáš v depresi? Víte to? Já to nevím. Ale tak nějak vnitřně mu rozumím. Protože sám u sebe taky často nevím, proč je mi zle. Proč su smutný, nešťastný, našťvaný na celý svět. Znáte to? Prostě se ráno probudíte a všechno je špatně, smutné, bez smyslu a bez naděje. A přitom to den před tím mohlo být úplně v pohodě. A tady nás Bible učí. To samé, co nám teď říkají psychologové a různí terapeuti. Že totiž pocity, to, co člověk cítí, co prožívá, je důležité a reálné. Bez ohledu na to, jak důležité a reálné nebo nereálné jsou příčiny. Příklad (spíš pro muže a přiznávám, že trochu blbý příklad): Muž řekne ženě, že ta polívka je trochu přesolená. Žena zmlkne, otočí se, dál mlčí, možná brečí, na otázku: Co se děje? Odpoví, že nic a pak celý den nemluví. Mužova reakce? Naštve se na ni. Vždyť řekl pravdu, řekl ji slušně a citlivě, tak co má být co našťvaná a nemluvit s ním? V tom jsme hlavně my muži odborníci. V hledání příčin. A když zjistíme, že příčiny nejsou, nemůže přece být ani následek. Akorát že u pocitů je to jinak. A člověk má právo na svoje pocity. I když k nim třeba objektivně nemá důvod. Ale dost mého chabého pokusu o psychologii. Jenom mě na tomhle místě zarazilo, že tu Bůh jedná podobně, jak nás dnes, dva a půl tisíce let poté učí moderní psychologie.

Jak se tady Bůh vypořádá s depresemi svého služebníka? No, nejdřív ho nechá prospat. Pak mu dá najíst (moc důležité), pak ho zase nechá vyspat a pak mu zase dá najíst a pak ho pošle na 40 denní výlet někam hodně daleko. Tohle všechno může něco znamenat a asi znamená. 40 dnů jako 40 let putování Izraelců pouští, chleba a voda, které na tu cestu stačí. Myslím si ale, že to není tak důležité. Důležité je, kam má Elijáš dojít. Totiž hora Choréb. To je místo

setkání s Bohem. Na té samé hoře se Bůh setkal s Mojžíšem, tam mu vydal zákon. Smyslem a cílem toho 40-ti denního pochodu, a snad i smyslem a cílem těch Elijášových depresí, je Setkání s Bohem.

No, je to setkání zajímavé. „*Vyjdí a postav se na hoře před Hospodinem.*“ A hle, *Hospodin se tudy ubírá. Před Hospodinem veliký a silný vítr rozervávající hory a tříštící skály, ale Hospodin v tom větru nebyl. Po větru zemětřesení, ale Hospodin v tom zemětřesení nebyl. Po zemětřesení oheň, ale Hospodin ani v tom ohni nebyl. Po ohni hlas tichý, jemný.*“ Ale co ten hlas říká? To nás zajímá. A to je přesně to, co nám Bible neříká. Co ten hlas řekl Elijášovi, že pak Eliáš přestal depresit, ale šel a pokračoval ve službě? Nevíme. A není to jediné místo v Bibli, kde, když jde do tuhého a Bůh promluví, odpoví, my se nedovíme, co vlastně. Vždyť stejné je to i v tom žalmu, který jsme slyšeli v prvním čtení. „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? ... A tys mi odpověděl,*“ říká žalmista. Ale neřekne nám, co odpověděl. Stejně je to s Jobem, který má na Boha milion otázek: Proč? A Bůh mu pak ukáže déšť, sníh, kroupy, skalní kozorožce a nosorožce a je to. Job pak jenom vyzná: Máš pravdu Bože, Ty jsi Bůh. To mi stačí. Kde je odpověď na to, proč všechny ty hrůzy musel Job prožít? To samé Ježíš na kříži. Vždyť on doslova cituje ten žalm: Bože můj, proč jsi mě opustil? Tak proč teda? Co mu Bůh odpověděl, nejspíš až po smrti, protože během Ježíšova utrpení Bůh mlčel, že to Ježíšovi stačilo? Co je ten Boží lék na všechny naše bolesti a smutky? Ve všech těch případech je to stejné. Nevíme, co Bůh řekl. Ale všichni ti lidé se s Bohem setkali a ono to stačilo. Setkání s Bohem. Zní to jakoby hezky a jednoduše, setkání s Bohem. Ale všichni to setkání prožili, až když skončili jejich vlastní síly. Cestou k tomu setkání bylo utrpení. To už tak lákavě nezní.

Tak to byl Elijášův příběh. Ne náš. My máme svoje smutky a svoje trápení a svoje deprese. Většinou asi nejsou z toho, že velice horlíme pro Hospodina, Boha zástupů a lidem je to fuk, popřípadě nás chtějí kvůli tomu připravit o život. Ale i pro nás je tu setkání s Bohem. Ten jeho hlas tichý, jemný. A každému chce třeba říci něco jiného. Je na nás, jestli jej budeme chtít zaslechnout. Jestli se nenecháme odradit všemi těmi zemětřeseními, vychry a ohněm. Protože v nich Bůh nebyl. Ale po tom všem, hlas tichý jemný. Amen